

Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk
Entomologisk Forening

Nr. 4 1995 Årg. 20

Insekt-Nytt nr. 4, 1995

Medlemsblad for Norsk Entomologisk Forening

Insekt-Nytt

Årgang 20, nr. 4, 1995

Redaksjonen:

Ole J. Lønnve (Redaktør)
Øistein Berg
Jan Arne Stenløkk
Devegge Ruud (Fototeknisk ass.).

Redaksjonens adresse:

Insekt-Nytt v/ Ole J. Lønnve
Universitetet i Oslo,
Biologisk inst., Zool. avd.,
Postboks 1050 Blindern,
0316 Oslo.
Tlf.: 67 53 56 84.

Sats, lay-out, paste-up:

Redaksjonen.

Trykk: Hagen Grafisk AS, Bekkestua

Insekt-Nytt utkommer med 4 nummer
årlig.

ISSN 0800-1804

Forsidebilde:

Trebukken *Anoplodera virens* L.

Foto: Oddvar Hanssen

Insekt-Nytt presenterer populærvitenskapelige oversikts- og tema-artikler om insekters (inkl. edderkoppdyr og andre land-leddyr) økologi, systematikk, fysiologi, atferd, dyregeografi etc. Likeledes trykkes artslister fra ulike områder og habitater, ekskursjonsrapporter, naturvern-, nytte- og skadedyrstoff, bibliografier, biografier, historikk, «anekdoter», innsamlings- og prepareringsteknikk, utstyrstips, bokanmeldelser m.m. Vi trykker også alle typer stoff som er relatert til Norsk Entomologisk Forening og dets lokalavdelinger: årsrapporter, regnskap, møte- og ekskursjons-rapporter, debattstoff etc. Opprop og kontaktannonser er gratis for foreningens medlemmer. Språket er norsk (svensk eller dansk) gjerne med et kort engelsk abstract. Våre artikler refereres i *Zoological record*.

Insekt-Nytt vil prøve å finne sin nisje der vi ikke overlapper med NEFs fagtidsskrift *Fauna norv. Ser. B*. Originale vitenskapelige undersøkelser, nye arter for ulike faunaregioner og Norge går fortsatt til fagtidsskriftet. Derimot tar vi gjerne artikler som omhandler «interessante og sjeldne funn», notater om arters habitatvalg og levevis etc., selv om det nødvendigvis ikke er «nytt».

Annonsepriser:

1/4 side	kr. 450,-
1/2 side	kr. 675,-
1/1 side	kr. 1000,-
Bakside (svart/hvitt)	kr. 1400,-
Bakside (farger)	kr. 2200,-

Prisen på baksiden trykt i fire farger inkluderer ikke reproarbeid. Ved bestilling av annonser i to numre etter hverandre kan vi tilby 10 % reduksjon, 25 % i fire og 30 % i 8 påfølgende numre.

Abonnement: Medlemmer av Norsk Entomologisk Forening får *Insekt-Nytt* (og *Fauna norv. Ser. B.*) gratis tilsendt. Kontingenten er for 1994 kr. 150,- pr. år (kr. 75,- for juniormedlemmer til og med året de fyller 19 år). Henvendelse om medlemskap sendes sekretæren:
Jan Arne Stenløkk, Postboks 386, 4001 Stavanger.

REDAKSJONELT:

Redaksjonen beklager sterkt forsinkelsen av Insekt-Nytt i 1995. Dette skyldes flere ting, men særlig at nr. 1-2/1995 ble et meget arbeids- og tidkrevende prosjekt. Det ble sponset med 50.000 kroner fra Miljøvern-departementet, og hadde et oppslag på 9000 eksemplarer. Hensikten var å presentere insektene på en spennende og interessant måte, og å øke interessen for insekter hos folk flest. Bladet skulle derfor distribueres til skoler, offentlig forvaltning, ideelle organisasjoner, osv. i det ganske land. Dessverre var ikke distribueringsplanene av dette nummeret så enkelt og strukturert fra høyere hold som redaksjonen hadde tenkt seg, slik at det medførte forsinkelser og ekstra arbeid. Nå ser derimot disse tingene til å være i orden.

Nummer 3/1995 fikk forsinket utsendelsen pga. tidsnød hos oss i redaksjonen. Bladet var ferdig før jul, men har dessverre ligget lagret inntil nylig.

I 1995 hadde vi dessuten utskiftninger i redaksjonen, og det har vært praktiske problemer knyttet til dette. En ting som den skarpe leser vil legge merke til, er at lay-out er blitt noe forandret. Før ble bladet redigert i Mac-baserte programmer. Fra nå av vil det bli brukt programmer under Windows. Det har naturlig nok vært enkelte tekniske problemer knyttet til denne omleggingen, men vi føler likevel det var mer fornuftig og praktisk. Vi håper derfor medlemmene har forståelse for de forsinkelser som har oppstått, også fordi redaksjonen bruker vår fritid på bladet, uten å få noen godtgjørelse for det.

Stofftilgangen har i den senere tid vært bra, men vi vil likevel oppfordre medlemmene til å komme med bidrag. Særlig savnes oversiktsaktikler over enkeltgrupper. Artiklene trenger ikke være lange, korte artikler er vel så bra.

Redaksjonen

Redaksjonelt	1
Biologisk feltkurs	2
Berg, Ø., Aarvik, L. & Pöyhönen, H.: Forslag til norske navn på alle Norges dagsommerfugler	3
Opprop om insektlokaliteter i Follo-området	8
Fjellberg, A.: Nye funn av maurløve (<i>M. formicarius</i>) fra indre dalstrøk på Østlandet	9
Tangen, P. & Pettersen, M.: Nye arter av sommerfugler fra Østfold fylke	11
Olsen, K.M.: Tusenbeinet <i>Kryphoiulus occultus</i>	13
Olsen, K.M.: Jordskolopenderen <i>Haplophilus subterraneus</i>	14
Fjellberg, A.: Om å la seg oppdage	15
Engdal, J.: Myrene ved Isteren	17
Opprop om småpattedyr i fallfeller	20
Bjørnstad, A.: Et siste brev til Jan Kielland	21
Oppslagstavla	24
3. nordiske odonatologiske trøf i Ry, Danmark 14.-16.juni 1996	25
Årsmelding og regnskap for Norsk Entomologisk Forening	27

BIOLOGI-FELTKURS 1996

Biologisk mangfold, systematikk, økologi, naturvern, kulturhistorie og politikk

Nordreisa – Råde – Arendal

INNHold

Feltkursene i biologisk mangfold er et tilbud til lærere, forvaltere, forskere og ledere i frivillige organisasjoner, samt et etterutdanningstilbud for biologer som ønsker å friske opp kunnskap og lære mer om norske planter og dyr. Erfarne og entusiastiske feltbiologer vil hjelpe deg i felt til å bestemme alt som vokser, kryper, går og flyr. Hver kursdag vil inneholde forelesninger om planter og dyrs systematikk og økologi, samt spennende foredrag om aktuelle temaer for landsdelen. Men først og fremst foregår undervisningen ute i felt. En kveld innleder vi til debatt om forvaltning av biologisk mangfold. Kursene kan godkjennes som en del av «40-timers miljølørekurs» gjennom Statens utdanningskontorer i deltakernes respektive fylker.

STED & PRIS

I år arrangerer BIO, SUM og WWF 3 feltkurs i henholdsvis Nord-Norge, Østlandet og Sørlandet. Prisene inkluderer full pensjon i tre døgn samt kursavgift og kompendier/ bestemmelsestabeller. Felles for kursene er ankomst torsdag kveld med servering av kveldsmat, informasjon og foredrag om landsdelens natur- og kulturhistorie. På søndagen avslutter vi med oppsummering og kurskritikk etter middag.

KURS 1

SAPPEN LEIRSKOLE, Reisadalen i Troms, 1.– 4. august. Pris kr 2.200 (BIO-medlemmer kr 1.900). Kursansvarlig: Hartvig Sætra (tlf. 77 77 01 00 / 77 76 53 29; fax: 77 76 53 73). Medarbeider: Aud Kvam (tlf. 77 64 59 65.)

KURS 2

TOMB JORDBRUKSSKOLE, Råde kommune i Østfold, 8.– 11. august. Pris kr 1.800 (BIO-medlemmer kr 1.500). Kursansvarlig: Kjetil Johannessen (tlf. 22 49 05 58) og Henning Røed (tlf. 22 60 31 29.)

KURS 3

ARENDALE i Aust-Agder, 8.– 11. august. Pris kr 1.950 (BIO-medlemmer kr 1.650). Kursansvarlig: Beate S. Johansen (tlf. 37 03 65 09 / 37 16 63 38.)

PÅMELDING

Påmelding gjøres ved å innbetale kursavgift til Norsk Biologforening, Boks 1066, Blindern, 0316 Oslo, på postgiro 0803 5679600. Har du spørsmål kan du ringe de enkelte kursansvarlige, BIO 22 85 46 26 eller WWF 22 20 37 77. **PÅMELDINGSFRIST: 1. JUNI 1996.** (Merk! Begrenset antall deltakere). Kompendium, fullstendig program og reiseruter blir tilsendt som bekreftelse på at du har fått plass på kurset innen 25. mai. Kursavgiften returneres dersom du ikke får plass.

ARRANGØR

Norsk Biologforening (BIO) er hovedarrangør. WWF Verdens Naturfond og Senter for utvikling og miljø (SUM) ved Universitetet i Oslo, er medarrangører.

Grafisk formpåvling:
Bård Johannessen

Forslag til norske navn på alle Norges dagsommerfugler

Øistein Berg, Leif Aarvik, Heimo Pöyhönen

Dagsommerfuglene er kanskje den insektgruppen som flest mennesker i Norge har et forhold til. De er vakre. De er iøynefallende. De representerer sommer og sol. De gir folk positive følelser. Flere og flere finner glede i å gjøre seg kjent med livet i naturen, og vil etter hvert også gjerne vite navnet på skapningene de møter. Men til og med mange av de aller vanligste dagsommerfuglene våre mangler norsk navn. Dessuten ser denne gruppen ut til å få økende betydning som indikator på områders urørthet. De er sårbare for endringer i miljøet, og vi vil i framtida se flere og flere dagommerfuglnavn i planleggerens og byråkratenes rapporter og utredninger. For alle disse menneskene skaper de uforståelige latinske navnene en avstand; de gjør det vanskeligere å huske navnene og bli kjent med artene. Er det ikke på tide at alle norske dagsommerfugler får norsk navn?

Siden en komité i regi av NZF nå er i arbeid med en revidert utgave av «Norske dyrenavn. Del B: Insekter, edderkoppdyr og myriapoder», tror vi tiden er inne til å lansere et forslag. For en del arter eksisterer det allerede norske navn, ja enkelte har sågar mer enn ett navn, men de fleste er helt uten. Den gjeldende navnelisten finnes i Fauna 35, hefte 2 (1982).

Vi mener det er to hensyn som er vesentlige når man skal utarbeide navn på artene i en gruppe:

- 1) Navnet skal fortelle noe om tilhørighet, om hvor i systemet arten hører hjemme.
- 2) Navnet skal formidle noe om hva som særpreger arten. Det kan være et kjennetegn; det kan være noe om artens levevis; eller det kan ta utgangspunkt i utbredelsen.

Etter vår mening tar de eksisterende navn godt hensyn til moment nr 2, men ikke til nr.1. Et eksempel: *Colias palaeno* i familien Pieridae har fått det norske navnet gul myrsommerfugl. *Boloria aquilonaris* i familien Nymphalidae har blitt kalt vanlig myrsommerfugl. Dette kan jo forlede uinnvidde til å tro at disse to artene står nær hverandre systematisk. Det de har felles er levestedet. Systematisk står de langt fra hverandre. Årsaken til at navnene har blitt slik, er at det bare er enkelte arter spredt i systemet som har fått noe norsk navn. Ideelt sett burde alle artene i en gruppe få navn samtidig. Først da kan en ta hensyn til både 1) og 2).

Før man navngir enkeltarter, bør man finne navn på høyere kategorier, finne gode gruppenavn. En bør begynne høyt oppe i systemet og så jobbe seg nedover. Problemet man da står overfor, er at mange av de høyere kategoriene defineres av finurlige taksonomiske karakterer som er ubrukbare som utgangspunkt for folkelige norske navn. Et annet problem er at det har skjedd

endringer innenfor storsystematikken som får konsekvenser for navngivingen. Blant dagsommerfuglene er det sammenslåingen av familiene Nymphalidae og Satyridae til en familie, som skaper en vanskelighet: Det fører til behovet for å «finne opp» et nytt navn som dekker begge de gamle familiene.

Blant våre dagsommerfugler er det flere arter som har navn som slutter på -vinge. Vi har gullvinger, blåvinger, grønnvinge osv. Vi har hengt oss på dette og foreslår flere gruppenavn i samme gate: Gulvinger, perlemorvinger og ringvinger. En fordel med -vinge som stamme på navn, er at det har én stavelse mindre enn -sommerfugl. At navnene på dagsommerfuglene, knyttes til -vinge, faller naturlig fordi navnene i de fleste tilfeller henspiller på vingefargen, vingemønsteret eller vingefasongen.

I enkelte tilfeller foreslår vi nye navn på arter som allerede har et navn. Vi er klar over at ikke alle vil like de nye navnene. Men vi ber om at, selv om man er skeptisk, likevel smaker på, tygger på våre forslag og ikke umiddelbart avviser dem. Det vil alltid ta litt tid å venne seg til noe nytt. Derfor oppfordrer

vi leseren til å ta seg god tid og vurdere våre forslag ut fra helheten.

En del spesielt godt etablerte navn har vi ikke våget å røre, selv om de kanskje kunne ha blitt «forbedret» i samsvar med prinsippene nevnt ovenfor.

Den foreslåtte lista er preget av kompromisser mellom de nevnte hensyn. Vi har forsøkt å legge vekt på at navnene skal være korte og enkle, og at de skal gi en god og typisk beskrivelse av artens utseende, biotop, utbredelse eller larvens næringsplante. Det har ikke alltid vært lett å finne navn som skiller nærstående arter. Vi har noen ganger tatt utgangspunkt i artens latinske navn, spesielt når dette er hentet fra norrøn mytologi.

Nomenklatur og rekkefølge i artslisten følger den svenske katalogen (Svensson et al. 1987).

Av plasshensyn er autor og årstall utelatt. Tallene i parentes refererer til kommentarer bak.

LATINSK NAVN

NORSKE INSEKTNAMN FORSLAG 1982

Fam.: Hesperidae

Erynnis tages

Pyrgus malvae

P. alveus

P. andromedae

Carterocephalus silvicolus

C. palaemon

Thymelicus lineola

Hesperia comma

Ochlodes venata

Skogsmyger

Gulflekket glansmyger

Engsmyger

Engsmyger

Smygere (1)

Skogsmyger

Kattostsmyger

Alvesmyger

Andromedasmyger

Svartflekkssmyger

Gulflekkssmyger

Timoteismyger

Kommasmyger

Engsmyger

Fam.: Papilionidae

Parnassius apollo

P. mnemosyne

Papilio machaon

Apollosommerfugl

Mnemosynesommerfugl

Svalestjert

Svalestjertes

Apollosommerfugl

Mnemosynesommerfugl

Svalestjert

Fam.: Pieridae

Leptidea sinapis
Aporia crataegi
Pieris brassicae
P. rapae
P. napi
Pontia daplidice
Anthocharis cardamines
Colias palaeno
C. nastes
C. hecla
C. crocea
Gonepteryx rhamni

Hvitvinger

Skogalv
 Hagtornsommerfugl
 Stor kålsommerfugl
 Liten kålsommerfugl
 Rapssommerfugl
 Aurorasommerfugl
 Gul myrsommerfugl
 Sitronsommerfugl

Hvitvinger

Skoghvitvinge
 Hagtornsommerfugl
 Stor kålsommerfugl
 Liten kålsommerfugl
 Rapssommerfugl
 Vandrehvitvinge
 Aurorasommerfugl
 Myrgulvinge
 Polargulvinge
 Heklagulvinge
 Vandregulvinge
 Sitronsommerfugl

Fam.: Nymphalidae**U.fam.: Nymphalinae**

Limenitis populi
Nymphalis polychloros
N. antiopa
Inachis io
Vanessa atalanta
Cynthia cardui
Aglais urticae
Polygonia c-album
Argynnis paphia
Mesoacidalia aglaja
Fabriciana adippe
F. niobe
Issoria lathonia
Brenthis ino
Boloria aquilonaris
B. napaea
Proclissiana eunomia
Clossiana selene
C. euphrosyne
C. freija
C. polaris
C. chariclea
C. thore
C. frigga
C. improba
Melitaea cinxia
M. diamina
Mellicta athalia
Euphydryas iduna

Ospesommerfugl
 Kirsebærsommerfugl
 Sørgekåpe
 Dagpåfugløyve
 Admiral
 Tistelsommerfugl
 Neslesommerfugl
 Hvit C
 Keiserkåpe
 Aglajasommerfugl
 Niobesommerfugl
 Sølvkåpe
 Vanlig myrsommerfugl

Nymfevinger**Brokvinger (2)**

Ospesommerfugl
 Kirsebærsommerfugl
 Sørgekåpe
 Dagpåfugløyve
 Admiral
 Tistelsommerfugl
 Neslesommerfugl
 Hvit c
 Keiserkåpe
 Aglajaperlemorvinge
 Adippeperlemorvinge
 Niobeperlemorvinge
 Sølvkåpe
 Engperlemorvinge
 Myrperlemorvinge
 Fjellperlemorvinge
 Ringperlemorvinge
 Brunflekket
 perlemorvinge
 Rødflekket perlemorvinge
 Frøys perlemorvinge
 Polarperlemorvinge
 Arktisk perlemorvinge
 Tors perlemorvinge
 Friggs perlemorvinge
 Dvergperlemorvinge
 Prikknettvinge
 Mørk nettvinge
 Vanlig nettvinge
 Iduns nettvinge

U.fam.: Satyrinae

Hipparchia semele
H. alcyone
Oeneis norna
O. bore
O. jutta
Erebia ligea
E. embla
E. disa
E. medusa
E. pandrose
Maniola jurtina
Aphantopus hyperantus
Coenonympha tullia
C. pamphilus
C. arcania
C. hero
Pararge aegeria
Lasiommata megera
L. maera
L. petropolitana

Fam.: Lycaenidae

Thecla betulae
Quercusia quercus
Satyrium w-album
Callophrys rubi
Lycaena phlaeas
L. helle
L. virgaureae
L. hippothoe
Cupido minimus
Celastrina argiolus
Scolitantides orion
Glaucopsyche alexis
Cyaniris semiargus
Polyommatus icarus
P. amanda
Aricia artaxerxes
Eumedonia eumedon
Vacciniina optilete
Plebejus argus
P. idas
P. argyrognomon
Albulina orbitulus
Agriades glandon

Ringsommerfugler

Fløyelsbrun ringsommerfugl

Slåpetornstjertvinge

Almestjertvinge

Grønnvinge

Liten gullvinge

Fiolett gullvinge

Østlandsk gullvinge

Dvergblåvinge

Fiolett blåvinge

Fjellblåvinge

Ringvinger

Kystringvinge
 Svabergvinge
 Nornens ringvinge
 Fjelltoppringvinge
 Juttas ringvinge
 Fløyelringvinge
 Emblas ringvinge
 Disas ringvinge
 Polarringvinge
 Fjellringvinge
 Rappingvinge
 Gullringvinge
 Myrringvinge
 Engringvinge
 Perleringvinge
 Heroringvinge
 Flekket ringvinge
 Sydlig ringvinge
 Klippingringvinge
 Bergringvinge

Glansvinger (3)

Slåpetornstjertvinge
 Eikestjertvinge
 Almestjertvinge
 Grønnvinge
 Liten gullvinge
 Fiolett gullvinge
 Orange gullvinge (4)
 Purpurgullvinge
 Dvergblåvinge
 Vårblåvinge
 Orionblåvinge
 Alexisblåvinge
 Engblåvinge
 Vanlig blåvinge
 Sølvblåvinge
 Rødflekket blåvinge
 Brun blåvinge
 Fiolett blåvinge
 Argusblåvinge
 Idasblåvinge
 Lakrismjeltblåvinge
 Fjellblåvinge
 Polarblåvinge

Kommentarer:

(1) Selv om navnet «smygere» ikke er brukt som familienavn på Hesperidae i navnelisten fra 1982, er navnet vel etablert. Vi synes det er et godt navn og foreslår at det blir «offisielt» navn på familien.

(2) Underfamilien Nymphalinae hadde tidligere status som egen familie. Den har aldri hatt noe norsk navn. Danskene kaller den «takvinger» som henspiller på de takkete vingene noen av artene har. Et tilsvarende norsk navn, «flikvinger» har vært foreslått. Dette navnet passer egentlig bare på 5 av våre 29 arter, og vi mener det er et dårlig alternativ. Vi foreslår «brokvinger» fordi artene i denne underfamilien generelt har et meget brokete tegningsmønster på vingene. Den andre underfamilien i Nymphalidae, Satyrinae, er meget roligere tegnet. Dette gjelder også våre arter i Pieridae og Lycaenidae.

(3) Familien Lycaenidae har heller ikke noe norsk navn. Mange av våre arter er «blåvinger» og «blåvinger» har vært foreslått som norsk familienavn. Men siden langt fra alle artene er blå, har vi forsøkt å finne et alternativ. Karakteristisk for mange lycaenider er at hele vingen eller deler av vingeflaten har en skinnende metallisk fargeflate. Vi synes navnet «glansvinger» kan være dekkende for et slikt utseende.

(4) I navnelisten fra 1982 ble arten kalt «østlandsk gullvinge». Vi har foreslått et annet navn fordi arten ikke bare lever på Østlandet.

Litteratur

- Hofsvang, A., Lillehammer, A., Mehl, R. & Sundby, R. 1982. Norske dyrenavn med tilhørende vitenskapelige navn. B: Insekter, edderkoppdyr og myriapoder. *Fauna* 35(2): 1-46.
- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B. (ed.), Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1987. *Kodlista L1. Catalogus lepidopterorum sueciae*. Entomologiska Föreningen. Nordiska Kodcentralen. Stockholm.

Forfatterens adresser:

Oistein Berg
Melumveien 39
0751 OSLO

Leif Aarvik
Nyborgveien 19A
1430 Ås

Heimo Pöyhönen
Poppelveien 14
1940 Bjørkelangen

OPPROP:

Insektlokaliteter i Follo-området

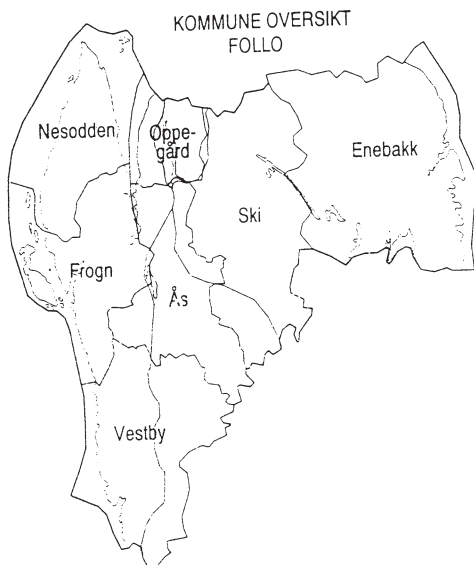
Kjenner du til viktige insektlokaliteter i Follo-området ?

De sju kommunene i Follo har gått sammen om å registrere lokaliteter som er viktige for bevaringen av biologisk mangfold. Ved å få disse tegnet inn på kommunekartene, er det håp om at disse lokalitetene blir spart for fremtiden.

Kommunene er: Nesodden, Frogn, Vestby, Ås, Oppegård, Ski og Enebakk (se kart).

Kjenner du til verdifulle insektlokaliteter innen dette området (alt fra øyestikkerdammer til urskogsmiljøer, vårtmarker, osv) ta kontakt med:

Jon K. Christiansen
Fylkesmannens landbruksavdeling
Storgt. 25
2500 LILLESTRØM (tlf. 63 81 73 21)

Nye funn av maurløve - *Myrmeleon formicarius* (L.) - fra indre dalstrøk på Østlandet

Arne Fjellberg

Den vanlige maurløven - *Myrmeleon formicarius* - forekommer hyppigst i lavere deler av Sør- og Østlandet. Isolerte forekomster i indre fjordstrøk på Vestlandet kan være varmetidsrelikter. Nye funn av maurløver i Gudbrandsdal, Ottadalen og Hallingdal krymper avstanden mellom de østlige og vestlige populasjonene, og vindspredning over fjellet i nyere tid kan også ha grunnlagt utposter i vest.

Greve & Hansen (1994) redgjorde for de to norske artene av maurløve og rapporterte en ny vestnorsk lokalitet for *Myrmeleon formicarius* i Tafjord i Møre og Romsdal. De vestnorske lokalitetene (Hardanger, Sogn, Tafjord) er tolket som reliktføremønstre - rester av et utbredelsesområde som var større i postglacial varmetid. Det er og en mulighet for at forekomstene kan være etablert i nyere tid, ved langdistansespredning fra østnorske lokaliteter.

I følge Greve (1966) er *M. formicarius* påvist i AK, Bø, VE, TEy, TEi, AAy, AAi og VAy, foruten HOi og SFi. Virkelig utbredelse er trolig mer eller mindre sammenhengende i kystnære områder på Øst- og Sørlandet, med utløpere oppover i dalene der den finnes på steder med varmt og tørt lokalklima.

I begynnelsen av august 1994 var jeg en tur oppom Hesteskobakken i Vinstra (ON: Nord Fron, EIS 62) og fant fangstgroper og

larver av *M. formicarius* på overgangen mellom engbakken og krattskogen ett stykke opp i den vestvendte lia. Gropene lå innunder einer og andre busker, delvis skjermet ovenfra.

Dette funnet ga meg det nødvendige puff til å ta fram notatene om enda en observasjon fra Oppland: 6. juni 1979 gikk jeg opp den bratte sørskråningen på Bispberget rett over Forberg i Skjåk (ON: Skjåk, EIS 62) for å se nærmere på en lokalitet for lapprose (*Rhododendron lapponicum*). I 600 meters høyde fant jeg flere groper og larver i en varm og tørr sørbakke. Også her lå gropene delvis beskyttet innunder busker og trerøtter.

Lita Greve gjorde meg så oppmerksom på et tredje innlandsfunn: 30. mai 1993 - midt på dagen - fanget Tony Nagypal en imago ved Jordesflag i Hallingdal (BV: Flå, 200 m alt., EIS 44). Lokaliteten var et tørt hogstfelt med åpne sandpartier og skrinvegetasjon, skrånende mot sørvest.

Disse funnene viser at arten er etablert langt inn i landet og opp mot fjellet. Skjåk-lokaliteten ligger bare 60-70 km fra forekomsten i Tafjord. Selv om maurløvene er dårlige flygere, så vil de være utsatt for passiv vindspredning. Over en perioden på noen tusen år vil antagelig adulte maurløver mer enn en gang føres vest over fjellet av kraftige østavinder. Vestnorske forekomster kan derfor godt være av nyere dato. Mer

måltrettet søking etter larveproper vil trolig krympe avstanden mellom østnorske og vestnorske populasjoner ytterligere. Jeg antar at arten vil bli oppdaget på flere av de følgende stedene: Suldal, Stryn, Romsdal, Sunndal, Setesdal, Rauland, Uvdal, Geilo, Valdres, Lesjaskog. God jakt!

Til slutt en takk til Tony Nagypal og Lita Greve for tillatelse til å publisere Hallingdalsfunnet.

Litteratur

- Greve, L. 1966. Våre maurlovearter og deres utbredelse i Norge. *Fauna* 19:26-30.
- Greve, L. & O. Hanssen, 1994. Maurloven *Myrmeleon formicarius* funnet i Møre og Romsdal. *Insekt-Nytt* 19 (3):15-17

Forfatterens adresse:

Arne Fjellberg
Gonveien 38
3145 Tjøme

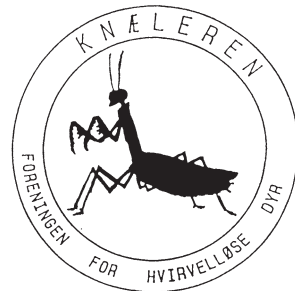
INTERESSERT I LEVENDE INSEKTER ?

KNÆLEREN er foreningen for alle som er interessert i å holde virvelløse dyr i terrarier. Foreningen, som har sete i Danmark, utgir seks medlemshefter i året, og det er mulig å kjøpe dyr via foreningen eller adresser de kan gi (hvordan det er å få de inn i Norge er kanskje en annen sak ?).

Hvis interessert, kontakt

*Erling Henriksen (formann), Peter Rørdamsvej 41A,
Postboks 193, DK-2800 Lyngby, DANMARK - eller på telefon 42885141.*

Kontigenten er 75 danske kroner, eller 50 hvis under 18 år.

Nye arter av sommerfugler i Østfold fylke

Per Tangen og Magne Pettersen

Etter å ha gjennomgått det materialet som er lagt inn i en nyopprettet database for sommerfugler i Østfold fylke, har det dukket opp funn av arter som vi ikke kan finne publisert for fylket vårt tidligere.

Vi velger å presentere alle disse artene her, og tar med alle aktuelle funn pr. i dag under hver enkelt art. Hvis andre interesserte sitter inne med tilleggsinformasjon eller har egne bidrag til vårt registreringsarbeide, kan disse ta kontakt med oss slik at eventuelle korrigeringer kan gjøres fortløpende.

Vi mottar alle opplysninger med takk, og håper at flere vil være med på dette spennende arbeidet med å kartlegge sommerfuglenes mangfold og utbredelse innen fylket.

Bak hvert artsfunn står innsamlerens initialer i parentes. Disse forkortelsene står for følgende navn:

(CCr) = Claus Christiansen

(HFr) = Harald Frantzen

(PTa) = Per Tangen

(RCh) = Rune Christensen

(Siv) = Sissel Iversby

(TJO) = Thor Jan Olsen

ARTSLISTE:

Carterocephalus palaemon (Pallas, 1771)

- Halden, Rokkevatnet nord, 7.VI-1992 (Siv)
- Halden, Langtjernet syd, 22.V-1993 (PTa)
- Halden, Rokkefjella, 22.V-1993 (PTa)
- Rakkestad, Kolbjørnviksjøen, 26.V-1993 (PTa)
- Rakkestad, Soterud, 26.V-1993 (PTa)

Carterocephalus silvicolus

(Meigen, 1829)

- Rakkestad, Kolbjørnviksjøen, 9.VI-1993 (PTa)

Hydrelia sylvata

(Denis & Shiffermüller, 1775)

- Sarpsborg, Grimsøy-Skjeberg, 8.VIII-1985 (TJO)

Agriopis marginaria (Fabricius, 1777)

- Fredrikstad, Kjære-Onsøy, 18.III-1993 (PTa)

Hermia lunalis (Scopoli, 1763)

- Hvaler, Huser, 15.VII-1990 (RCh)
- Halden, Fredriksten, 27.VII-1993 (PTa)

Phytometra viridaria (Clerck, 1759)

- Hvaler, Huser, 24.V-1989 (TJO)
- Hvaler, Akerøya, 6.VI-1992 (TJO)
- Hvaler, Brattestø, 23.V-1993 (CCr)

Plusia festucae (L., 1758)

- Rakkestad, Gjulum, 2.VII-1992 (PTa)

Acronicta alni (L., 1767)

- Halden, Fredriksten, 26.V-1989 (PTa)

Apamea rubrivena (Treitschke, 1825)

- Trøgstad, Fjell-Båstad, 9.VIII-1989 (PTa)
- Rakkestad, Holøåsen, 5.VIII-1991 (PTa)

Apamea unanimitis (Hübner, 1809)

- Hvaler, Guttormsvågen-Vesterøy, 9.VI-1990 (RCh)

Archana sparganii (Esper, 1790)

- Fredrikstad, Onsøy stasjon, 3.IX-1983 (HFr)

Conistra erythrocephala**(Denis & Schiffermüller, 1775)**

-Hvaler, Huser, 28.IV-1993 (RCh)

***Mythimna straminea* (Treitschke, 1825)**

-Hvaler, Huser, 10.VIII-1992 (RCh)

Opigena polygona**(Denis & Schiffermüller, 1775)**

-Halden, Fredriksten, 28.VIII-1993 (PTa)

***Diarsia dahlüi* (Hübner, 1813)**

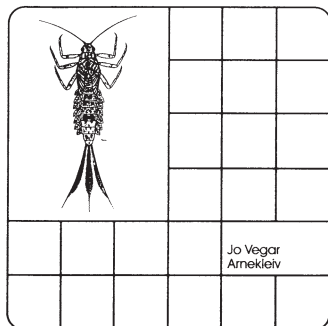
-Sarpsborg, Råkil-Tune, 20.VI-1990 (TJO)

***Xestia alpicola* (Zetterstedt, 1839)**

-Halden, Fredriksten, 6.VIII-1991 (PTa)

***Xestia castanea* (Esper, 1796)**-Sarpsborg, Grimsøy-Skjeberg, 10.VIII-1989
(TJO)-Fredrikstad, Engalsvik-Onsøy, 20.VIII-1992
(PTa)**Litteratur**Gustafsson, B. m. flere 1987. *Catalogus**Lepidopterorum Sueciae*, Naturhistoriska
Museum, Stockholm.Skou, P.: 1984. Nordens Målere, *Danmarks Dyreliv*
Bind 2, Fauna Bøger & Apollo Bøger,
København & Svendborg.Skou, P. 1991. Nordens Ugler, *Danmarks Dyreliv*
Bind 5, Apollo Books, Stenstrup.

Forfatterens adresser:

Per Tangen
Ringvegen 25
*9620 Kvalsund**Magne Pettersen*
J.L.Johannesens gt. 33
*1636 Gamle Fredrikstad***NYE PUBLIKASJONER FRA N.E.F.****Norske
Insekttabeller****14**Døgnfluellarver
(Ephemeroptera larvae)

Norsk Entomologisk Forening 1995

**INSECTA
NORVEGIAE**

ISSN 0600-1790

**No.
5**Atlas of the Lepidoptera
of Norway.
Part 1.Gelechioidea: Oecophoridae,
Agonozenidae, Batrachedridae,
Morphidae, Cosmopterigidae,
Scythridae, Blastobasidae.

by

Lelf Aarvik, Svein Svendsen,
Yngvar Berg, Kai Berggren
&
Lars Ove HansenNorsk Entomologisk Forening
1994

NYE SMÅKRYP FOR NORGE - I

Tusenbeinet *Kryphioiulus occultus* (C.L. Koch, 1877), «grisehaletusenbein»

Kjell Magne Olsen

Det nye funnet representerer tusenbeinart nummer 30 fra Norge. De første 28 artene er oppsummert i Meidell (1979), og nummer 29, *Poratia digitata*, er med hos Simonsen (1981). En god del av disse er kun funnet én eller et fåtall ganger, og ofte under klart synanthrope forhold. Den nye arten faller i samme kategori: Tre hunner ble funnet i en stor parkliknende hage ved Strømsbu gård nær Arendal sentrum, EIS 6, Aust-Agder, den 29. mars 1994.

Arten er nokså grei å gjenkjenne på en «oppstopperhale» (= telson, se fig. 1), samt at i hvert fall de tre norske eksemplarene er ganske små og tynne til å være hunner fra familien Julidae, ca. 10 mm lange og 1 mm brede. Halens form er inspirasjonen til mitt norske navneforslag, og halen kan kun forveksles med halen med *Ommatoiulus sabulosus*, «stripetusenbein», men denne har som navnet antyder to gule striper langs ryggsiden.

I Norden er *K. occultus* tidligere kun funnet en gang ved Nävekvern, Södermanlands län, i Sverige (riktig nok ble hele 64 individer funnet, Lohmander 1955), men arten er ganske vanlig på synanthrope lokaliteter nord til Tyskland og Polen. Henrik Enghoff fra København, som også bestemte de tre norske eksemplarene, har lenge vært

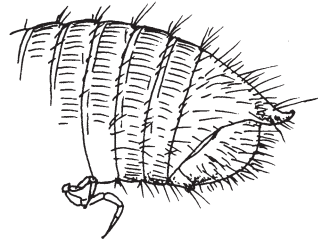
på utkikk etter arten i Danmark, men har ikke funnet den der.

Litteratur

- Lohmander, H. 1955. Faunistiskt fältarbete 1954 (utmed Götalands nordgräns, östra hälften). - *Göteborgs Naturhistoriska Museums Årstryck* 1955: 30-97.
- Meidell, B.A. 1979. *Norwegian myriapods: some zoogeographical remarks*. Kapittel 20, s. 195-201 i Camatini M. (red.): *Myriapod biology*. Academic Press. London. (456 s.).
- Simonsen, Å. 1981. *Faunistisk rapport over norske Diplopoda*. Hovedfagsoppgave i Systematisk zoologi, Zool. mus., Univ. i Bergen. (93 s.).

Forfatterens adresse:

Kjell Magne Olsen
Østgaardsgate 3
0474 OSLO

Figur 1. Bakkroppen hos en hunn av *Kryphioiulus occultus* fra Arendal, Aust-Agder, funnet 29.III.1994.

 NYE SMÅKRYP FOR NORGE - II

Jordskolopenderen *Haplophilus subterraneus* (Shaw, 1789), «kjempeskolopender»

Kjell Magne Olsen

Dette er skolopenderart nummer 22 i Norge. Den tilhører ordenen Geophilomorpha, som inneholder de lange, oftest gule artene med mange beinpar.

Kjempeskolopenderen har flest beinpar av de norske artene, opp til 83 (Eason 1964), og det er den eneste som alltid har flere enn 70 par. De norske eksemplarerene stammer fra komposthaugen ved de naturhistoriske museene på Tøyen, Oslo, EIS 28. Der ble en hann med 79 beinpar tatt den 30. mai 1992, og en hann med 79 og en hunn med 81 beinpar ble tatt den 30. august samme år.

Lokaliteten er klart synanthrop, idet den er omgitt av asfalterte veier og bebyggelse på alle kanter. I nærheten av komposthaugen finnes også både drivhus og en botanisk hage, og til begge deler innføres det omtrent årlig plantemateriale fra utlandet (R. Elven pers. medd.). Det er godt mulig at denne arten som egg eller voksne dyr kan bringes til Norge i jord som følger med disse plantene.

Også i Sverige, Danmark og Finland er arten kun tatt på synanthrope lokaliteter. Den forekommer i fire av 11 faunistiske distrikter i Danmark (Enghoff 1983), er funnet én gang på Gotland i Sverige (Porat 1913), og et par ganger i veksthus i Finland (Palmén 1948).

Litteratur

- Eason, E.H. 1964. *Centipedes of the British Isles*. Frederick Warne & Co Ltd. x+294 s.
- Enghoff, H. 1983. Oversigt over skolopendrenes udbredelse i Danmark (Chilopoda). *Entomologiske Meddelelser* 50: 1-6.
- Palmén, E. 1948. The Chilopoda of eastern Fennoscandia. - *Annales Zoologici Societatis Zoologicae-Botanicae Fennicae 'Vanamo'* 13(4): 1-46.
- Porat, C.O.v. 1913. En för Sverige ny myriapod. *Entomologisk Tidsskrift* 34 (2-4): 176-178.

Forfatterens adresse:

Kjell Magne Olsen
Østgaardsgate 3
0474 OSLO

Om å la seg oppdage

Arne Fjellberg

Av og til kan man lure på om enkelte arter ligger på lur i terrenget og spretter fram når rette person nærmer seg: «Her er jeg!» At de simpelthen vil oppdages! Jeg hadde en slik opplevelse sist sommer.

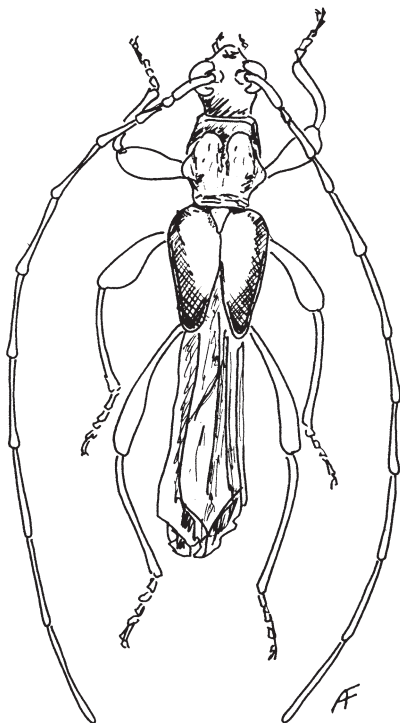
En god og varm julidag - det var mange av dem i fjor - på vei mellom verandatrappa og kompostbingen, så lander en liten langhornet tass på min venstre overarm. En rask muskelkontraksjon affiserte den ikke. Den klorer seg fast, værer med følehornene, løfter på frambeina og stirrer meg i kvitøyet.

Den gamle systematiker gjør et raskt søk gjennom hukommelsen, men får ikke utslag på småtassen. Kompostspannet settes på bakken, høyre tommeltott og pekefinger tar et kontant nakkegrep og dyret havner i det alltid medfølgende dramsglass. Inn etter «Danmarks Fauna - Træbukke». Joda, ny for Norge! (- her skal intet navn nevnes, det vil andre gjøre. Se nedenunder!!)

Selvfølelsen stiger flere hakk. Ennå kan man da gjøre store oppdagelser, selv om man ikke lenger først og fremst er coleopterolog. Utpå høsten begynner man å sysle med tanken på en liten artikkel om dette unike funn - kanskje på engelsk? Kan jo være bra å pynte litt på kompetansen. Faglig bredde, avansement og alt det der. Så begynner ting å skje. Først en telefon fra en som kaller seg en venn: «Hei Arne! Kan du gjette hva jeg fikk i ei vindusfelle på Bolærne i sommer?». Neeeee. Joda. Samme arten. Så et brev stemplet Bergen: «Eg sender med ein liten notis eg har tenkt å senda til Serie B om ei bille eg fann sist gong eg var på Tjøme.

Har du sett arten?». Blæh! Men ikke bare hadde fyren tatt arten to uker før meg, han hadde til og med rappa den rett utafør hagegjerdet mitt! Så der røyk den publikasjonen.

Det er dette jeg mener med å la seg oppdage. Tre ganger på samme sommer av tre ulike personer på tre - eller i hvert fall to - ulike steder. Det var nesten bare en viss mann i Larvik som ikke fant arten den

sommeren! Vel, slikt har sikkert skjedd før. Men det ergerlige er jo at når man først har bosatt seg på en plass med en skikkelig bra insektfauna, så kommer det lassevis med vestflendinger, møringer og det som verre er - trøndere for eksempel! - og rasker til seg alle godbitene. Vi må snart regulere håvbruken her på øyene i Ytre Oslofjord. Men det nytter jo ikke å be Direktoratet om å gripe inn. De har jo utvikla sine egne innsamlingsorganer. Og de NINA-folka skyr ingen ting!

Forfatterens adresse:

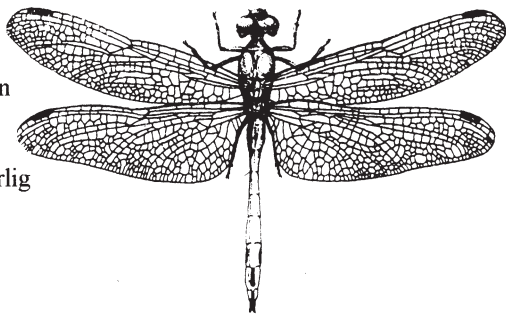
*Arne Fjellberg
Gonveien 38
3145 Tjøme.*

Vel, vel. Man får kanskje holde seg til collemboler.

OPPROP OM ØYESTIKKERE

Er det noen som kan bidra med informasjon om øyestikkere i folkløse og kultur ? Det etterlyses bruk av Odonater i sanger, vers og dikt, kunst, eventyr og overtro - særlig fra Norge.

Har du noen å bidra med, kontakt
*Mrs. Jill Lucas, 8 Cambourne Drive,
Fixby, Huddersfield, West Yorkshire,
HD2 2NF, ENGLAND*

Myrene ved Isteren

Jostein Engdal

Torvmyra suger som om den prøver å tviholde på støvlene mine. For hvert skritt jeg tar gir den fra seg et surklende sukk. Ettermiddagen er varm og svetten renner. Til slutt må jeg stoppe for å rette på sokkene, og i samme øyeblikk er jeg overfalt av myriader av knott og mygg.

De kryper inn over alt, i nakken og håret, noen piper iltert i øret. En knott forviller seg inn i nesa – jeg spytter'n ut igjen. Det går fort å ordne sokkene. Jeg retter meg opp og lar håven gå noen ganger i åtte-tall rundt hodet, klemmer fort sammen hævposen og noen

sekunder senere faller hundrevis av mer eller mindre livløse tovinger ned på bakken. Jeg fortsetter videre innover langs myrkanten.

Myra jeg befinner meg på ligger omlag 650 m.o.h. på vestsiden av Isteren i Engerdal. Datoen er 6. juli 1994 og dette er den tredje myra jeg undersøker i dag. Myrene her er oligotrofe, nesten blomsterløse, men med mye gress og starr. I de sentrale delene er myrene delvis åpne og vanskelige å ta seg fram i, mens ytterkantene er tett bevokst med dvergbjørk og spredte små-furuer. Rundt myrene står gammel fjellfuruskog ispedd små partier med fjellbjørk og vier.

Figur 1. Forfatteren på en av myrene ved Isteren.

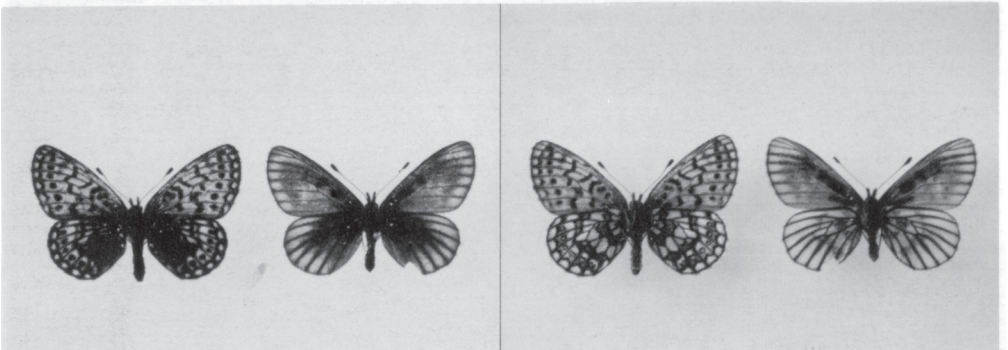
Artsrikdommen er ikke så stor på slike myrer, men det er likevel spennende arter å finne, særlig i randsonen mellom furuskogen og myra. *Procllossiana eunomia* er den første sommerfuglen jeg finner, en fin perlemorsommerfugl som er lett å kjenne på ringene den har i det postdiskale feltet på undersiden av bakvingene. Den flyr vanlig flere steder i de tørrere partiene i utkanten av myra, og noen havner etterhvert i håven. Plutselig får jeg øye på et individ som skiller seg ut fra de øvrige, og ved nærmere øyensyn viser det seg å være en helt umønstret *eunomia*. Fenomenet med variasjon i vingemønsteret er ikke ukjent hos perlemorsommerfugler, men helt umønstrede individer må vel regnes til sjeldenhetene.

Jeg rusler videre og flokken av plagsomme følgesvenner synes å bli større og større. Øynene saumfarer nå de tynne furustammene som vokser ut mot den åpne delen av myra. Rett som det er jager jeg ut store gråbrune ringsommerfugler – *Oeneis jutta*. De sitter omlag en meter opp på furustammene og når de forstyrres flyr de med hurtig og sikker flukt over dvergbjørkrabbene til et nytt furutre 20–30 meter lenger borte. Noen juttaer havner etter hvert i håven også. Jeg fortsetter videre, går

fram og tilbake mellom dvergbjørkkjerr og skrinne furutrær. Plutselig flyr en mørkere og litt mindre ringsommerfugl ut fra et furutre. Den flyr fort av gårde like over bakken og forsvinner blant gress og dvergbjørkris et sykke unna. Jeg prøver å lete litt der sommerfuglen forsvant, men svermen av mygg og knott tykner til og driver meg ubønnhørlig videre. Fram og tilbake mellom småfuruene. Så er den plutselig der igjen, og denne fanger jeg – en litt avflyøyet *Erebia embla*.

Jeg fortsetter videre en times tid, fram og tilbake i myrkanten. Og enda noen eksemplarer av *jutta* og *embla* havner i håven. En *embla* slår seg ned på en furustamme, ganske lavt nede. Fram med kamera og med lav profil smyger jeg meg gjennom dvergbjørk-krattet fram til motivet. Mygg og knott koser seg – og jeg er glad for at autofokusen gjør lidelsen kortvarig.

Sola står lavt i vest og jeg begynner å rusle tilbake mot hytta igjen. Et nattfly som surrer opp og ned langs noen furutrær fanger min oppmerksomhet. Det flyr ganske langsomt fra grein til grein, nedenfra og oppover, som om det undersøker treet. Så over til neste tre, der det samme gjentar seg – de nederste greinene først. Jeg følger etter, og

Figur 2. *Procllossiana eunomia*.

Over- og underside an normalt mønstret (t.v.) og umønstret individ (t.h.) fra myrene ved Isteren

ved neste tre står jeg klar med håven. Nattflyet daler ned for å ta fatt på «undersøkelsen» av dette treet, og det er bare å håve den inn. Et grått og «kjedelig» nattfly, men jeg tar det med likevel. Det er først når jeg kommer hjem at det går opp for meg hvilken «godbit» dette virkelig var; et lappfjellfly, *Lasionycta skraelingia*, og første funn i Norge.

Så for deg som ønsker en litt «annerledes» sommerfugltur, kan jeg absolutt anbefale myrene nord for Isterfossen.

Forfatterens adresse:

Jostein Engdal
Skatvedtveien 52
3475 Sætre

Alle foto: *Jostein Engdal*

Figur 3. *Erebia embla* på en furu-stamme i utkanten av myra.

Figur 4. Typisk ombotrof myr på vestsida av Isteren.

OPPROP OM

Småpattedyr i fallfeller

Norsk Zoologisk Forening (NZF) jobber for tiden med kartlegging av Norges pattedyr, og er i denne forbindelse meget interessert i å få inn materiale av spissmus og andre småpattedyr som fanges i fallfeller (eller på annen måte, f.eks. flaggermus i lysfeller).

Litteraturen viser at enkelte arter fanges hyppigere i fallfeller enn i klappfeller. Dette gjelder kanskje spesielt de mer sjeldne artene av spissmus, som f.eks. taigaspissmus, lappspissmus og liten dvergspissmus. Alle som fanger spissmus og andre småpattedyr oppfordres altså til ikke å kaste disse dyrene, slik man kanskje tidligere har gjort, men heller sende dem til oss.

Da dyr som fanges i fallfeller ofte havner i en fikseringsvæske, kan du sende dyrene i posten. Husk da å putte dyret/dyrene i hard emballasje (f.eks. en filmboks), slik at ikke skjelettdele blir ødelagt under transporten.

Send materialet til NZF sammen med følgende data:

dato

lokalt stedsnavn (som må kunne gjenfinnes på kartblad i serien M711)

kommune, fylke og land

UTM-koordinater (sekssifrete koordinater er ønskelig; husk å angi om det er gammelt eller nytt rutenett, se Insekt-Nytt 4/94)

fangstredskap/-metode

hvem som har samlet dyrene

Uthevede opplysninger *må* være med. Skriv også gjerne kartblad i M711-serien, meter over havet, og en kort habitatbeskrivelse hvis du har det. Husk å oppgi fullstendig navn, adresse og telefonnummer.

Dersom du ønsker tilbakemeldinger om de innsendte dyrene må du gi uttrykk for dette.

På forhånd mange takk!

Adresse:

Norsk Zoologisk Forening,
v/ K.M.Olsen
Postboks 102 Blindern,
0314 OSLO

Et siste brev til Jan Kielland

(2.10.23 - 9.10.95)

Kjære Jan,

Det har kommet beskjed om at du ikke lenger er blant oss. Aldri mer skal vi sitte sammen nede på «museet» ditt på Borøya og diskutere sommerfugler. Aldri mer skal vi få farte sammen i «bushen» i Afrika med favnen full av *Charaxes*-feller og banangrøt. Vi satt og planla neste vinters felles «safari» da jeg kjørte deg til Fornebu for det som skulle bli din siste innsamlingstur til Tanzania. Bare 5 dager seinere fikk livet ditt en brå slutt. Som for din søster Margit var det veitrafikken i Afrika som sørget for det. På samme veistrekninga hvor vår felles venn og sommerfuglsamler Terry Grant også mista livet for 5 år sida.

Du rakk så vidt å bli 72 år. Og kunne se tilbake på nesten 60 år som sommerfuglsamler fra da du starta å halse rundt sammen med din fetter, Carl Hamre, på jakt etter «de bevingede». Men enda hadde du så masse ugjort. Det ene kneet var begynt å gjøre litt innvendinger, men fremdeles hadde jeg problemer med å følge deg i terrenget. På tross av dine ekstra 20 år. Takket være din utrolige nøysomhet - ja, inntil det asketiske - kunne du holde ut en livsform som gjorde deg i stand til å nå de aller mest avsidesliggende avkroker hvor «hvit mann aldri før hadde satt sin fot». Du kunne legge ut på 30 dager lange fotsafarier gjennom de fullstendig veiløse og folketomme områdene i Vest-Tanzania. Med sekken full av fangstutstyr og så mye ris og bønner som skulle til for å holde deg i live den tida turen

tok. Da var det ikke skinn igjen under beina, og hver morgen starta med innbandasjering av føttene så du kunne holde ut enda en dag med endeløs trasking gjennom mannshøyt gras og med sand som uungåelig trengte inn over alt og la seg i skoene.

På sånne turer gikk du av deg 20 kg. Og for dem som kjente deg vet jo at der var ikke mange kiloene å ta av i utgangspunktet. Jeg husker hvordan du betuttet kom ut fra badet vårt i Kasulu etter å ha sett deg i speilet for første gang på 3 uker og utbrøt: «Jeg ser jo ut som en spissmus!» Da hadde du vært på en lang fot-tur inn til en av favorittskogene dine, Ntakatta, hvor du samla så mange nye og ukjente sommerfuglarter - 140 taxa rakk du å beskrive, og manus til enda 20-30 arter ligger igjen etter deg.

Det var ikke så mange blant entomologene som kjente deg her hjemme. Mest kontakt hadde du med Magne Opheim. Så tok krigen slutt i 1945 og det kom brev fra din eldre bror, Carl Anton, om at han trengte hjelp på kaffe-farmen han hadde ryddet ved Oldeani, like ved det nå så velkjente Ngorongoro-krateret i det nordlige Tanzania. Du brøt overtvert med utdanninga di og forlot Norge i desember -45. Det skulle gå nesten 30 år før du igjen bosatte deg her i landet. Da hadde du i mange år livnært deg som «mica prospector»: sammen med din søster Gerd drev du flere glimmerbrudd. Først ved Masaba, siden Nkungwe og til slutt i en lang årrekke ved Sibweza.

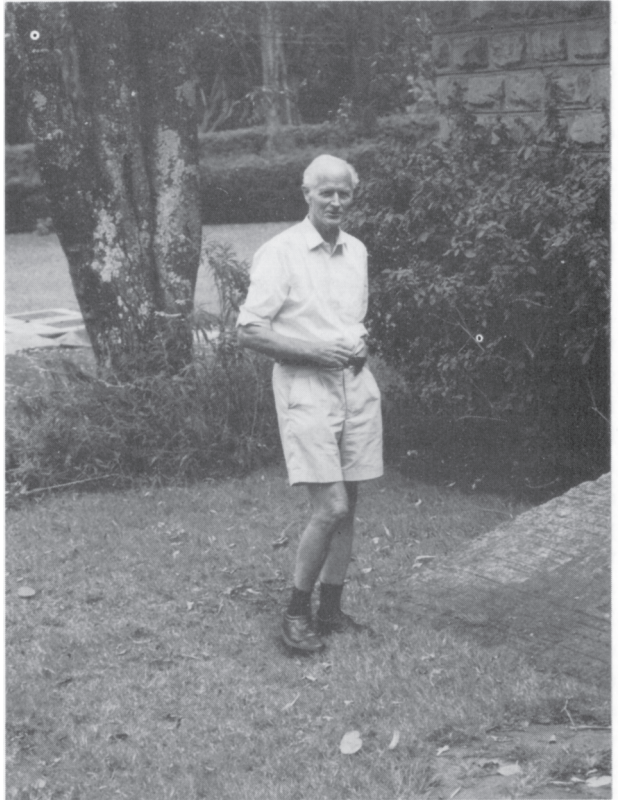
Du og jeg vendte tilbake fra Tanzania omtrent samtidig i 1974. Glimmerproduksjonen lønte seg ikke lenger. Mens jeg

nettopp hadde avslutta 3 års vegetasjonskartlegging i Ruaha National Park. Da møttes vi, på Tøyen, for første gang: du hadde nettopp vært på Zoologisk Museum med en ladning sommerfugler og jeg hadde arbeidsplassen min på Botanisk Museum. Jeg hadde problemer med å bestemme en *Neptis*. Den tok du på sparket. Det ble begynnelsen på et langt bekjentskap. Som gradvis gikk over i tett samarbeid og til slutt vennskap. For du kunne være nokså forbeholden overfor fremmede - ja, nesten sky. Og det tok tid før du slapp folk innpå deg. I alle fall her i det kalde nord. «Hjemme» i Afrika tødde du opp, og din humørfylte omgangsform med dine tanzanianske felt-assistenten, Elias Jenga og Izidoro Bomani, var en fryd å bivåne.

Vi var adskilt de 4 åra jeg jobba i Kenya. Men da jeg igjen skulle ut på ny kontrakt i Tanzania i 1989 ga du meg «beskjed» om å dra til Minziro Forest: de store sumpskogene oppe i nordvest inneklemt mellom Uganda og Rwanda. Disse var langt unna «normal» reiserute, til dels vanskelig tilgjengelige og var enda ikke blitt undersøkt. Det som møtte meg var en totalt ukjent flora og fauna, og vel hjemme igjen i Kasulu sendte jeg fluksens rapport om fangstene. Da satt du mitt oppe i finpussen på ditt livsverk «Butterflies of Tanzania» og hadde egentlig verken tid eller råd til noen ny Tanzania-reise. Men fristelsen ble for stor og etter litt sponning kom du ned og vi begynte kartlegginga av Minziro sammen. Du lå i permanent camp der inne i skauen, jeg deltok i helgene etter halseløse 13-14 timers kjøreturer

fra Kasulu etter skoleslutt på fredag ettermiddag. Og tilbake igjen de samme antall timer på søndag etter at nattas UV-fangst var pakka inn.

Stine og jeg vendte etter hvert tilbake til Norge. Du fortsatte dine turer til Tanzania hver høst, og kom ikke tilbake før regntida ebbet ut utpå våren. Denne gangen var det de ukjente fjellområdene nede ved grensa mot Malawi som sto for tur. Men det tok altså slutt før du nådde fram. Du fikk en brå død. Som din søster Margit i Sør-Afrika. Som din bror Carl Anton som falt for narkotika-haienes kuler i Thailand. Din søster Lillemor

Det siste bildet som ble tatt av Jan Kielland.
Nairobi 8.10.1995 (foto: Steve Collins).

døde i Bergen bare 3 måneder etter deg. Nå er det bare Gerd igjen av dere søsken. Som sitter igjen med minnene om alle åra dere hadde sammen i Tanzania og seinere på Borøya. Og din mor, Signe, som nå går i sitt 107. år og altså skulle overleve de fleste av sine fem barn.

Samlinga di av dagsommerfugler går nå til African Butterfly Research Institute i Nairobi hvor arbeidet ditt vil bli videreført av dine venner, Steve Collins og Colin Congdon. De samme som førte urnen med din aske til Wanzizi Hills hvor du så ofte jaktet og hvor *Alaena kiellandi* flagrer over blomsterfloret i miomboen og hvilestedet ditt. På steinen på toppen står ei messingplate: «Jan Kielland. Daktari ya vipepeo. 1923-1995» (vipepeo = sommerfugl).

Vi er ikke så mange, vi som kjente deg så godt. Men vi savner deg sårt. Bildet og minnene av deg vil alltid være forbundet med det som må være en av denne verdens mest fredfylte pletter: Rubondo Island ute i Victoria-sjøen. Vi satt om kveldene i den åpne bandaen på den palmesatte sandstranda og så på solnedgangen og ut over det endeløse innsjø-havet. Du, Elias, Izidoro, Stine og jeg. Du satt og «tuttet» dagens fangst av *Charaxes prettejohni* som bare finnes der på den lille øya. Jeg forberedte meg til nattens eksesser med aggregat og UV-lampe. Og flodhestene lå og duppa i bukta utafør og venta på at de siste solstrålene skulle gi seg så de kunne komme i land og innta nattmåltidet. Du satt som vanlig og spiste litt distrè på din spartanske kveldsrasjon av ris og bønner som som vanlig ble kald mens tuttingen pågikk. Men tok et avbrudd når du ble tilbudt det daglige høydepunkt: fruktsalat av mango, papaya, guava og pasjonsfrukt. Da lysna du opp, smilet kom fram, og var du i ekstra godlune begynte du å etterape engelskmenns forunderlige måter å uttale latinske navn (e.g.

«laisiinidii» = Lycaenidae). Og så knegga du fornøyd etterpå. På din forsiktede måte. Slik all din fremferd for øvrig alltid var.

Vi lyser fred over ditt minne. Vi savner deg, men arbeidet ditt og navnet ditt vil for alltid bestå.

Takk for årene vi fikk ha sammen.

Hilsen Anders.

Anders Bjørnstad
Henneseid
3750 Drangedal

OPPSLAGSTAVLA

«**Beauty for Survival**» - video med dagsommerfugler. Det er nå mulig å kjøpe en 30 minutters video med «verdens vakreste sommerfugler», med 60 arter fra Europa, India, Malaysia, Latin Amerika og Australkia. Prisen er 14,50 engelske pund inkl. frakt. Videoen er til salgs fra *E.W.Classey Ltd, PO Box 93, Faringdon, Oxon SN7 7DR, ENGLAND (fax: 44 1367 244800)*

LØPEBILLER ØNSKES !

Northern Europe *Carabus* wanted in exchange for palarctic *Carabus*, Cerambycidae, Scarabaeidae. Please write in English or French to *Daniel Maquet, Rue Maubeuge 59, 4100 Seraing, BELGIQUE*

STEREOLUPE ØNSKES

Jeg ønsker å kjøpe en brukt stereolupe. Alt er av interesse. *Magne Flåten, Kirkeveien 470, 3143 Kjøpmannskjær. Tlf. 33385013, jobb 33302543*

Har du fått feil nummer av *Fauna norvegica* ?

Dessverre ble det en del forbyttinger fra NINA's siste utsending av *Fauna norvegica* nr. 2 1995, i det en del medlemmer fikk nr. 1/95 ved en feil. De som fikk feil, kan kontakte *NINA, Tungesletta, TRONDHEIM*, og få tilsendt riktig utgave.

Det er fortsatt mulig å skaffe jakkemerker.

NEF har igjen noen få jakkemerker med foreningens emblem. Prisen er 20 kroner, og de bestilles fra distributøren, Jac. Fjeldalden.

Det er kommet nytt opptrykk av «Norske Insekt-tabeller» no. 4, «Bestemmeelsener til norske buksvømmere».

Prisen for heftet er 20 kroner, og bestilles fra NEF's distributør: *Jac. Fjeldalden, Statens plantevern, Fellesbygget, 1432 Ås.*

3. nordiske odonatologiske træf i Ry, Danmark, 14.-16. juni 1996.

Ole Fogh Nielsen

Summary. 3. nordic odonatological meeting in Ry, Denmark 14-16. June 1996. Invitation to the third annual meeting of the Nordic odonatological society in Ry, Jylland, Denmark 14-16 June 1996. Welcome.
O.F. Nielsen, Søkildeveji 87, DK-8680 RY, Denmark

Tid

Fredag 14 juni fra kl. 16.00 til søndag eftermiddag 16 juni 1996.

Program

FREDAG 14 juni:

Indkvartering fra kl. 16.00.

Aften: Velkomst og foredrag.

- Ole Fogh Nielsen fortæller om Ry-områdets ferskvands-lokaliteter og guldsmede.

LØRDAG 15 juni

Ekskursioner i området: mange forskellige typer vandløb og søer. Mulighed for at ketsje larver i flere spændende søer og moser.

Aften: Socialt og foredrag

SØNDAG 16 juni:

Formiddag: Ekskursioner i området.

Eftermiddag: Afrejse. (Bemærk: vi er nødt til at forlade værelsene senest kl. 10.00, da der starter et sommerkursus samme eftermiddag.

Lokaler/grej

Skolen råder over undervisningslokaler, hvor der kan vises lysbilleder. Der findes et enkelt stereomikroskop, men ellers ikke meget grej. Medbring selv, hvad du skal bruge.

Området

Ry-området, kaldet Søhøjlandet, er meget varieret med skove, dale og heder. Her findes et stort antal forskellige søer, moser og vandløb, og siden 1989 er der i området registreret 34 guldsmedearter. Nævnes kan arter som *P.pennipes*, *G.vulgatissimus*, *L.fulva* og *O.cancelatum*. Alle lokaliteterne er beliggende mellem 3 og 15 km's afstand fra Ry.

Sted

Ry Højskole, Klostervej 36, 8680 Ry Danmark. Indkvartering på dobbeltværelser, bad og toilet på gangen. Sengetøj eller sovepose skal medbringes (sengeinndæk kan lejes på Højskolen. Pris: DKK 70,-) Skolens køkken er lukket, men der findes køleskab og mulighed for at lave kaffe/the. Man kan spise flere steder i byen (afstand 2-300 m), og tæt ved Højskolen findes butikker, hvor der kan købes mad o.l. Ry har 5000 indbyggere, og ligger midt i Jylland. Frakørsel fra den nord-sydgående motorvej ved Skanderborg. Herfra 11 km til Ry (se kort). Ry Højskole findes i den ældste del af byen lige over for jernbane-

Fig.1. Kort over Danmark, Ry ligger lige vest for Århus.

stationen.

Pris

100 DKK,- pr. person.

Af dette, er DKK. 75,- til rengøring o.l. af rom.

Tilmelding

Af hensyn til planlægningen, herunder indkvartering o.l., vil jeg bede om, at man tilmelder sig senest 10 juni 1996. Navn, adresse, telefon og evt. foredrag meldes til:

**Ole Fogh Nielsen, Søkildeveji 87,
DK-8680 RY, Danmark.**

Telefon: (+45) 86 89 27 31

eller

**Hans Olsvik,
N-6598 Foldfjorden**

Norge

Telefon/telex: (+47) 71 64 52 94

Epost: olsvikha@telepost.no

Fig.2. Kort over Midt-Jylland, med Ry afmærket.

Svensk Entomologimöte på Gotland 14.-16. juni '96

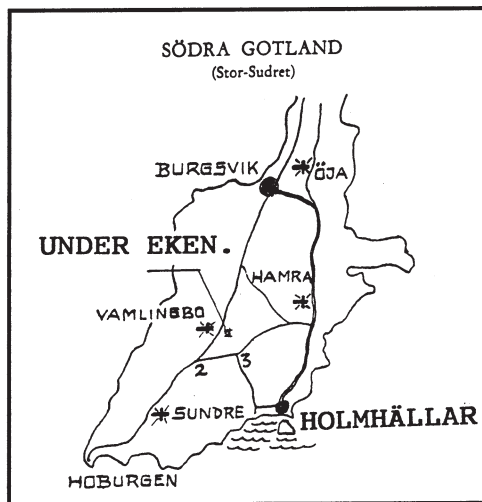
Det 7. svenske entomologimøtet og årstreff for Sveriges Entomologiska Förening arrangeres på Gotland 14. - 16.juni.

Programmet er blant annet lampefangst fredag kveld/natt, foredrag og insekt-inventering på lørdag, samt årsmøte og sosialt samvær, og ekskursjoner på søndag med avslutning kl. 14:00.

Overnatting er mulig på en av to plasser: «Under Eken» ved Vamlingbo kirke (nytt vandrehjem, med rom for 2-6 personer, 125 kr/natt, eller 460 kr for tre dager med kost) eller «Pensjonat Holmhällar» (priser fra 100-450 kr/natt). Transport kan arrangeres.

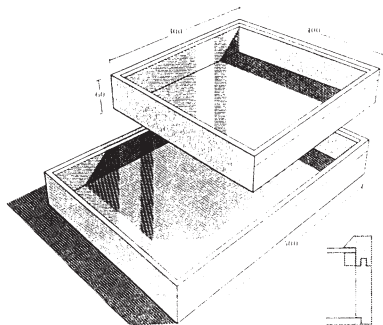
Påmelding eller ytterligere informasjon ved henvendelse til Mats Bjørk, tlf. 0498-497422, adresse Majstre, Sundre, S-62010 Burgsvik, Sverige.

Frist for påmelding er 15. mai.

Den originale «Fahre»-kassen

Insektkasser i lyslakkert svartor med dobbeltfalslet glasslokk. Priser er inkl. MVA.

Samlingskasse: 30 x 40 x 6 cm kr. 307,5
40 x 50 x 6 cm kr. 369,-

Polyetyleninnlegg: 30 x 40 x 6 cm kr. 46,-
40 x 50 x 6 cm kr. 55,-

Reol for 12 kasser u/dør kr. 2.214,-
- " - m/dør kr. 3.321,-

TILBUD: 100 stk. 40 x 50 x 6 cm u/innlegg
kr. 33.210,- fritt levert i Østlands-
området

Spesialmål eller spesielle ønsker – be om pris

NORFORM A/S

Håndverksvn. 8

3917 Porsgrunn

Tlf.: 35 55 18 00 Fax: 35 55 13 00

Årsmelding for Norsk Entomologisk Forening

8.12.1994 - 18.12. 1995

I perioden har foreningen hatt følgende personer i ombud:

Styret:

Formann	Professor Sigmund Hågvær, Ås
Nestformann	Professor Johan Andersen, Tromsø
Sekretær	Cand.scient. Jan Arne Stenløkk, Randaberg
Kasserer	Forsker Preben Ottesen, Oslo
Styremedlemmer	Dr.phil. Arne Fjellberg, Tjøme Typograf Morten Falck, Oslo Konsulent Torstein Kvamme, Ås

Redaksjonen av Fauna norvegica Ser. B:

Redaktør Førstekonservator John O. Solem, Trondheim

Medlemmer av redaksjonskomiteen
Forsker Reidar Mehl, Oslo
Førstekonservator Arne Nilssen, Tromsø
Professor Ole A. Sæther, Bergen

Redaktører av Insecta Norvegiae:

Førstekonservator Lita Greve Jensen, Bergen
Førsteamanuensis Trond Andersen, Bergen

Distributør Adm.dir. Jac. Fjelddalen, Ås
Revisor Professor Ragnhild Sundby, Ås
Valgkomité Professor Alf Bakke, Ås
Forsker Reidar Mehl, Oslo

Norsk medlem i rådet i The Scandinavian Society of Entomology som utgir Ent. Scand.:

Professor Lauritz Sømme, Oslo

Kontaktsmann vedr. norske insektnavn:

Forskningssjef Trond Hofsvang, Ås

Redaksjonen av Insekt-Nytt:

Redaktør Cand.mag. Ole J. Lønnve, Bærum

Medlemmer av redaksjonskomiteen

Cand.scient Jan Arne Stenløkk, Randaberg
Cand.scient Espen Bergsmark, Drammen
Fotograf Devegg Ruud, Drammen
Cand.philol. Øistein, Berg, Asker

Verneutvalgets medlemmer:

Professor Sigmund Hågvar, Ås (formann)
Førsteamanuensis Trond Andersen, Bergen
Konsulent Torstein Kvamme, Ås
Cand.scient. Fred Midtgaard, Ås
Lektor Tore R. Nielsen, Sandnes
Førsteamanuensis Torstein Solhøy, Bergen
Lærer Leif Aarvik, Ås

NEF's datautvalg:

Dr.scient. Yngvar Berg, Drammen
Cand.scient. Lars Ove Hansen, Oslo
Konsulent Torstein Kvamme, Ås
Førstelektor Bjarne Meidell, Bergen
Forsker Preben Ottesen, Oslo
Kontorsjef Dagfinn Refseth, Trondheim

Styret for NEF's fond:

Førstekonservator Lita Greve Jensen, Bergen
Professor Arne Semb-Johansson, Oslo
Førstekonservator John O. Solem, Trondheim

Medlemstall pr. des. 1995:

394 (362 norske og 32 utenlandske). Det er en økning på 14 siden forrige årsmelding.

Styremøter: Det har vært holdt 2 styremøter.

Møter/ekskursjoner arrangert av hovedforeningen:

8.12.1994: Årsmøte.
Kaare Aagaard (NINA): Entomologiske aktiviteter innen
Norsk Institutt for Naturforskning.
Årsmøtet vedtok å heve kontingenten fra kr. 130 til kr. 150.

23.-25.3.1995: 9. Norske Entomologmøte avholdt på Kongsvold.

8.6.1995: Vårsmøte.
Arne Fjellberg: Det skjulte mangfoldet:
Jordbunnens dyreliv. Ukjente arter i norsk fauna.

Andre aktiviteter:

Naturvernåret 1995 har satt sitt preg på foreningens aktiviteter:

-Formannen har vært representert i en rådgivende gruppe i Miljøverndepartementet for gjennomføring av naturvernårets aktiviteter. Bl.a. er insektfaunaen og foreningen behørig omtalt i departementets informasjonsbrosjyre i naturvernåret: «La naturen gå i arv!».

-Med tilskudd på kr. 50 000 fra Miljøverndepartementet har vi laget et dobbeltnummer av Insekt-Nytt (nr. 1-2, 1995), med tittelen «Insektenes utrolige mangfold». Bladet er trykket i hele 9 000 eksemplarer og skal bl.a.

spres til landets skoler, kommuner, fylker, departementer, osv. Vi håper at dette informasjonsheftet skal skape økt kunnskap om insektenes verden, og motivere for å ta vare på artsmangfoldet og viktige levesteder.

-Formannen har på foreningens vegne deltatt i en rådgivende gruppe for de 7 kommunene i Follo-området sydøst for Oslo. Disse ønsker å registrere «kommunale nøkkelbiotoper», herunder viktige insektlokaliteter. (Opprop til foreningens medlemmer er sendt ut i Insekt-Nytt nr. 3.

-Naturvernforbundet har tatt initiativ til opprettelse av «Skogvokterne», -et organ som skal arbeide for å sikre skogslokaliteter som er viktige for biologisk mangfold. Sammen med andre fagbiologiske foreninger har NEF uttrykt sin støtte til initiativet. Det kan bl.a. bli aktuelt å overvåke visse lokaliteter.

-Sammen med bl.a. Naturvernforbundet og WWF har foreningen deltatt i diskusjoner om kriterier for et bærekraftig skogbruk, der artsbevaring inngår. Skognæringen har selv satt i gang et «Bransjesprosjekt», der de forsøker å utvikle slike kriterier i samarbeide med ulike foreninger innen naturvern og biologiske fag.

-Foreningen har, sammen med en rekke andre fagbiologiske foreninger, støttet et forslag fra Norsk Biologforening (BIO) om opprettelse av en «paraplyorganisasjon» som særlig skal arbeide for bevaring av biologisk mangfold. Foreløpig navn er «Samarbeidsrådet for biologisk mangfold», forkortet SABIMA. Opprettelsen ble bekjentgjort ved den offisielle avslutningen av naturvernåret i Tromsø 4.12.1995. SABIMA har søkt Miljøverndepartementet om økonomisk støtte.

Høsten 1995 ble foreningens store lager av trykksaker m.v. flyttet fra Statens Plantevern (nå: Norsk institutt for planteforskning) til Zoologisk Museum. Etter lang tids anmodning fra «Plantevernet» om å finne nye lokaler, er vi takknemlige for at Zoologisk Museum løste problemet ved å stille rom til disposisjon. Vi takker Plantevernet for godt samarbeide, og er glad for at Fjeldalen fortsetter som distributør. Lageret er nå tilbake der foreningen tidligere hadde sin «base».

Vedrørende foreningens over 13 år gamle verneforslag for Grønåsen i Alta kommune, har vi fått svar fra Direktoratet for naturforvaltning. Det opplyses at man vurderer muligheten for en helhetlig verneplan for hele Altadalen. Kommunen er klar over de store verneverdiene i Grønåsen, og området er båndlagt i kommuneplanen. Vern av Grønåsen kan også komme på tale i forbindelse med en eventuell verneplan for truede arter i Nord-Norge. I korthet betyr dette at området ikke er i fare, og at vårt forslag ikke er glemt. Det er fremdeles håp om at området kan bli sikret, selv om saksbehandlingen går svært langsomt.

Fauna norvegica Ser. B (Norwegian Journal of Entomology):

Utgivelsen går etter planen, med 2 nr. i året. Det er stor tilstrømning av stoff. Ventetiden kan derfor bli noe lang. Overtagelsen av Fauna norvegica-serien ved NINA og sentralredaktør Kjetil Bevanger har fungert fint.

Insecta Norvegiae: Vol. 5 utkom i desember 1994: Aarvik, L. et al.: Atlas of the Lepidoptera of Norway, Part I. Gelechioidea m.v. 72 s.

Insekt-Nytt: Årgang 19 hefte 4 utkom februar 1995
 Årgang 20 hefte 1/2 utkom november 1995
 Årgang 20 hefte 3 utkom desember 1995
 Årgang 20 hefte 4 er noe forsinket, og ventes i februar -96.

Norske Insekttabeller: Følgende er kommet ut i 1995:

- 2. rev. utgave av nr. 4 om buksvømmere, ved John Solem.
- Nr. 14 om døgnfluelarver, ved Vegar Arnekleiv.
- Nr. 15 om muggbiller (Latridiidae), ved Anders Vik.

Verneutvalget:

Det er gitt uttalelse til Direktoratet for naturforvaltning vedrørende forslag om forbud mot innsamling av visse truede insekter. Foreningen tviler på at innsamling er noen reell trussel mot noen av artene, bortsett fra ev. mnemosynesommerfuglen. Verneutvalget hevdet at forbudet mot innsamling var egnet til å tilsøre det reelle problemet: Ødeleggelse av levestedene. Arbeidet med å sikre truede insekter må derfor snarest over på et systematisk vern av viktige lokaliteter.

Driftsstøtte

For 1995 er det gitt driftsstøtte fra Miljøverndepartementet på kr. 20 000.

Foreningens tilstand

Foreningen har vært en god del i fokus i forbindelse med naturvernåret 1995, der biologisk mangfold er et av hovedtemaene. Vårt "trumfkort" er at denne lille foreningen forvalter kunnskapen om flertallet av landets dyrearter. I den videre oppfølgingen av Rio-konvensjonen om biologisk mangfold, og i forbindelse med opprettelsen av SABIMA, må det forventes at foreningen i økende grad blir trukket inn i myndighetenes arbeide med sikring av biologisk mangfold.

Det er gledelig at stofftilgangen til Fauna norvegica Ser. B er god, men dette fører samtidig til at ventetiden før trykking kan bli lang. Forskningsrådets påstand om at tidsskriftet er unødvendig skulle være godt tilbakevist. Særlig når myndighetene nå i økende grad spør etter faunistiske data, vil tidsskriftet framtre som stadig viktigere.

Redaksjonen i Insekt-Nytt har gjort et løft i og med utgivelsen av dobbeltnummeret på 68 sider, som er NEF's bidrag i naturvernåret. Det knytter seg imidlertid noe usikkerhet til den videre driften av bladet, i og med at det hele skjer på ubetalt fritid. Her er det behov for flere frivillige.

Foreningens tilstand må betegnes som rimelig god. Den økonomiske situasjonen er tilfredsstillende, men vi er helt avhengig av den årlige støtten på kr. 20 000 fra Miljøverndepartementet. Mens virksomheten tidligere hovedsakelig var rettet innover mot medlemmenes interesser, ligger det nå betydelige utfordringer i utadrettet virksomhet. I økende grad spør samfunnet etter vår kompetanse, og i økende grad kan foreningen regne med å bli hørt når den selv tar initiativer. Samarbeidet innen SABIMA blir en interessant utfordring framover.

Sigmund Hågvar
(formann)

Jan Arne Stenløk
(sekretær)

Regnskap for Norsk Entomologisk Forening 17/11-1994 - 28/11-1995

A. Postgirokonto 0806 5 44 09 20

	Inn	Ut
Medlemskontingenter	52.676,00	
Salg av særtrykk, publikasjoner, kart mm.	9.958,50	
Renter 1993	437,95	
Driftsstøtte fra Miljøverndepartementet	20.000,00	
Insekt-Nytt		
Annonser	950,00	
Trykking (4-94, 1/2-95, 3-95)		26.889,00
Bladporto & frimerker		7.899,79
Rekvisita (Konvolutter, toner til laserskriver)		1.430,00
Andre publikasjoner, trykking		
Fauna norv. Ser. B (1994, 1995)		37.150,00
Norske Insekttabeller nr. 14, 15		9.655,55
Insecta Norvegia nr. 5		9.717,00
Salgsliste		1.427,00
"Norske insektfamilier ..", innkjøpt for salg		2.000,00
Porto til medlemsutsendelser og brev, postboksleie		3.531,76
Porto til distributøren		2.500,00
Gebyrer til bank & postgiro		809,50
Rekvisita (kopiering, konvolutter)		4.794,65
Gaver	1.000,00	320,00
Reiseutgifter foredragsholder NEF årsmøte		1.500,00
På postgiro ved regnskapsårets start (17/11-94)	46.973,54	
På postgiro ved regnskapsårets slutt (28/11-95)		22.371,74
<hr/>		
Hovedsum	131.995,99	131.995,99

B. Distributøren (1/12-94 - 6/12-95)

	Inn	Ut
Fra kassereren, NEF	2.500,00	
Porto ved salg av trykksaker		1.881,00
Porto ved korrespondanse, trykksaker etc.		460,00
Sum	2.500,00	2.341,00
Beholdning av frimerker 1/12-94	94,00	
Beholdning av frimerker 6/12-1995		253,00
Hovedsum	2.594,00	2.594,00

C. Fondet for Norsk Entomologisk Forening

	Antall andeler	Kurs	Beløp
Norsk Statsobligasjonsfond , konto nr. 8601.12.73612, kunde nr. 0061.60.15989, 25/11-94	564,2808	98,54	55.604,23
Overført G-Stat 8/5-95 ¹	54,0182	1241,73	67.076,02
G-Stat, konto nr. 8380.08.57255, kunde nr. 23020.0007188, kurs fra 4/12-95	54,0182	1178,05	63.636,14

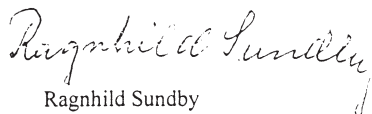
¹ Norsk Statsobligasjonsfond ble 3/1-95 fusjonert med G-Stat. Beholdningen til en hver tid regnes ut ved å gange antall andeler med dagskursen.

Oslo, 6.12.1995

Revidert, Ås

Preben Ottesen
(kasserer)

Ragnhild Sundby
(revisor)

Rettledning for bidragsytere:

Manuskripter må være feilfrie, men enkelte overstrykninger og rettelser godkjennes såfremt de er tydelige. Både maskin- og håndskrevne artikler godtas. Redaksjonen benytter databehandling i det redaksjonelle arbeidet, og vi oppfordrer skribenter til å sende inn manuskripter på disketter, Macintosh- eller IBM-kompatible, hvis dette er mulig. Send i alle tilfeller med en utskrift av artikkelen.

Insekt-Nytt's populærvitenskapelige hovedartikler struktureres som følger: 1) *Overskrift*; 2) *Forfatteren(e)s navn*; 3) *Artikkelen*, gjerne innledet med en kort tekst som fanger leserens oppmerksomhet og som trykkes med halvfete typer. Splitt hovedteksten opp med mellomtitler. Bruk populære mellomtitler, f. eks. «Fra malurt til tusenfryd» istedenfor «Næringsplanter»; 4) *Evt. takk til medhjelpere*; 5) *Literaturliste*; 6) *Forfatteren(e)s adresse(r)*; 7) *Billetekster* og 8) *Evt. tabeller*.

Alle disse punktene kan følge rett etter hverandre i manus. Latinske navn understrekes. Send bare ett eksemplar av manus. Bruk forøvrig tidligere nummer av Insekt-Nytt som eksempel.

Illustrasjoner. Vi oppfordrer bidragsytere til å legge ved fotografier og tegninger. Insekt-Nytt settes opp i A4-format. Tegninger, figurer og tabeller bør derfor innleveres ferdige til å klistres inn i bladet, tilpasset 8,9 cm bredde for én spalte, eller 18,4 cm over to spalter. Dette vil spare redaksjonen for både tid og penger, men vi kan forminske dersom det er umulig å levere de ønskede formater. Fotografier innleveres uavhengig av spaltebreddene, men send ikke svart/hvitt fotografier som er vesentlig mindre enn den planlagte størrelsen i bladet. Farge-dias kan innleveres, men svart/hvitt bilder gir best kvalitet. Store tabeller bør innleveres ferdige til trykk (altså som illustrasjoner).

Korrektur. Forfattere av større artikler vil få tilsendt en utskrift for retting av trykfeil. Den må sendes tilbake til redaksjonen senest et par dager etter at man mottar den. Store endringer i manuskriptet godtas ikke. Korrektur av små artikler og notiser foretas av redaksjonen.

Forfattere av større artikler vil få tilsendt 5 eksemplarer av bladet.

Norsk Entomologisk Forening

Postboks 386, 4001 Stavanger

Postgiro: 0806 5440920, Gustav Vigeland's vei 32, 0274 Oslo.

Styret:

Formann: Preben Ottesen, Folkehelsa, Postboks 4404 Torshov, 0403 Oslo (22 04 24 25).

Nestformann: Johan Andersen, Universitetet i Tromsø, Institutt for Biologi og Geologi, Dramsveien 201, 9037 Tromsø (77 64 43 85).

Sekretær: Jan Arne Stenløkk, Postboks 386, 4001 Stavanger (51 41 08 26).

Kasserer: Bjørn Økland; NISK, Høgskoleveien 12, 1432 Ås (64 94 90 41).

Styremedlemmer: Morten Falck, Karl Flodsv. 5, 0953 Oslo (22 64 92 39); Arne Fjellberg, Gonveien 38, 3145 Tjøme (33 39 17 24); Lars Ove Hansen, Zoologisk Museum, Sarsgt 1, 0562 Oslo (22 85 16 80).

Distributør (Salg av trykksaker fra NEF): Jac. Fjeldalen, Statens plantevern, Fellesbygget, 1432 Ås.

Kontaktpersoner for de forskjellige insektgrupper:

Teger: Sigmund Hågvær, Postboks 5014, 1432 Ås-NLH (64 94 84 51). *Bladlus:* Christian Stenseth, Statens plantevern, Fellesbygget, 1432 Ås (64 94 92 93). Leif Aarvik, Nyborgveien 19 A, 1430 Ås (64 94 24 66); *Tovinger:* Tore R. Nielsen, Sandvedhagen 8, 4300 Sandnes (51 66 77 67). *Biller:* Torstein Kvamme, NISK, Høgskoleveien 12, 1432 Ås (64 94 96 93). *Årevinger:* Fred Midtgaard, Parallellen 19A, 1430 Ås (64 94 23 57). *Øyenstikkere:* Hans Olsvik, 6598 Foldfjorden (71 64 52 94). *Andre grupper/generelle spørsmål:* Jan Arne Stenløkk, Kyrkjeveien 10, 4070 Randaberg (51 41 08 26).

Lokalforeninger/kontaktpersoner i NEF:

Tromsø entomologiske klubb, v/Arne Nilssen, Tromsø museum, 9000 Tromsø.

NEF/Trøndelagsgruppa, v/Oddvar Hanssen, NINA, 7004 Trondheim.

Entomologisk Klubb, c/o Entomologisk seksjon, Zool. Institutt-Zool. Museum, Univ. i Bergen, Muséplass 3, 5007 Bergen Univ.

Jæren entomologklubb, v/Ommund Bakkevold, Asperholmen 1, 4300 Sandnes.

Larvik Insekt Klubb, v/Stig Otto Hansen, Gamle Stavernsvei 28, 3250 Larvik.

Drammenslaget/NEF, v/Yngvar Berg, Gråbeinsletta 13, 3030 Drammen.

Nunedal Insekregistrering, v/Bjørn A. Sagvolden, Postboks 33, 3626 Rollag.

NEF avd. Oslo & Akershus, v/Rune Christensen, Hans Rustadsv. 1, 2008 Fjerdingby (63 83 18 47).

Interessert i tropiske insekter ?
Å lese faglitteratur er spennende, men
hvorfor ikke undersøke insektene der
de finnes ???

Kontakt *Falcon International*
- spesialisten på rimelige flybilletter til Asia, Afrika og
Latin-Amerika !

Dronning Mauds gt 1/3
0250 Oslo
Tlf 22 83 60 35
Fax 22 83 31 05